

Lokalhistorie midt i Nordsjælland

Svend Aage Jensen fra Bendstrup og hans ni søskende – velkendte på egnen og med et meget stort antal efterkommere. Bagerst fra venstre: Viggo, Alfred, Poul, Evald, Svend Aage, Harald, Otto. Forrest fra venstre: Helga, Anna og Ella. Ca. 1955.

Svend Aage Jensen, Gadevang, fhv. postbud, købmand m.m. har nedskrevet erindringer ligesom sin far, Niels Peter Jensen, Bendstrup (1886-1963). Vi er glade for her at kunne publicere begges erindringer.

Dette er Lokalhistorisk Nyt nr. 3, aug. 2008, 5. årgang, fra

**Lokalarkivet for
Alsønderup-Tjæreby Sogne**
i Hillerød Kommune

- et arkiv for almindelige menneskers historie -

Stor tak for sponsorstøtte til arkivet for perioden fra 1.10.2007

Hillerød Byråds Fritids- og Kulturudvalg, Rådhuset, 3400 Hillerød.

Kontorland A/S - Alt Til Kontoret. Industrivænget 15, 3400 Hillerød. Tlf. 48 25 36 66.
www.kontorland.dk

Dines Jørgensen & Co. A/S. Rådgivende Ingeniører F.R.I., Kirsebærallé 9-11, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 48 26 06 66. E-mail: dj@dj-co.dk - www.dj-co.dk

Thorkild Jørgensen VVS Aps., Aut. VVS-installatør, Ryagergårdsvej 3, Annisse, 3200 Helsingør. Tlf. 48 79 13 60, mobil 20 11 85 57.

Nordtag A/S v/ direktør Jørgen Simonsen, Mestervangen 7, 3220 Græsted. Tlf. 48 36 36 36, fax. 48 36 36 30, www.nordtag.dk

Entrepreneurfirmaet Brødrene Jørgensen I/S, Frederiksværksgade 168, 3400 Hillerød. Tlf. 4821 0428. Mobil 2146 2804 (Henrik Jørgensen). Mobil 2146 2805 (Steen Jørgensen), Fax 4821 0458

G.D.A., tømrer- og snedkermester Gert Dyrlov Andersen, Torsholms allé 8, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. kontor 4828 5550, mobil 2028 9950, fax 4828 6746.

HHM Ejendomme A/S. Ejendomsudvikling og -rådgivning. Krakasvej 7 C, 3400 Hillerød. Tlf. 4826 3737. www.hhmejendomme.dk

DanBolig, Søderberg/Nielsen Aps, Frederiksværksgade 7, 3400 Hillerød. Tlf. 48 24 21 11. Fax. 48 24 21 69. E-mail: Hilleroed@danbolig.dk

Ti-Kanten Farvehandel A/S, , 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 50 49 &
malermester Niels Ole Jensen, Hillerødvej 8, Alsønderup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 50 49.

Ullerød SuperBrugs. Midt i Lokalarkivets medlemskreds. Frederiksværksgade 119, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 4826 0289.

TømrerLodberg, Aps., Syrenvej 1, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 65 34.
Bil 21 28 68 29. Fax 48 28 65 36.

Harløse VVS. Aut. Gas-, vand- og sanitetsmester, Harløsevej 172, 3400 Hillerød. Tlf. 2825 0449
www.harloesevvs.dk E-mail: vvs@harloesevvs.dk

Joan & Ole Starks Gårdbutik. Harløsevej 164, Harløse, 3400 Hillerød. Tlf. 4824 6361.

P.M. Belægning, Brolægning-, flise- og anlægsarbejder v/ Palle Madsen, Ravnsbjergvej 16, Nejede, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 69 44, biltlf. 23 25 05 06, fax 48 28 69 53,

Tulstrup Kompst v/ Sv. Simonsen, Nejedevej 20 A, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 4828 6091.

Blikkenslager Claus Larsen, Aut. Gas-, Sanitets- og Vandmester, Brunebjerg 36, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 65 00, Mobil 40 40 82 90.

Hallum Electric, Aut. El-installatør, Tulstrup Have 9, Tulstrup, 3400 Hillerød, Tlf. 48 28 78 13.
Mobil 22 90 78 13, www.hallumelectric.dk E-mail: fh@hallumelectric.dk

Hillerød Grafisk Aps., Huginsvej 6 E, 3400 Hillerød, Tlf. 4826 0249, www.hillerodgrafisk.dk

Støtteforeningen for Alsønderup Sogn.

En sponsor, som ikke ønsker sit firmanavn nævnt.

"Mit Livs Erindringer"

nedskrevet i 1958 af Niels Peter Jensen (1886-1963)

Han boede i Bendstrup i Alsønderup Sogn på en sidevej til Damvejen på en lille ejendom med knap 7 tønder land.

" Min Barndom

Jeg kom til verden den 6. august 1886 i Harløse, et år før min far og mor blev gift, så jeg blev opfødt hos min mors mor.

Hun kørte med en trækvogn og solgte kager. Så snart jeg kunne, fulgte jeg med, så jeg blev altid kaldt kagekonens Peter. Brænde blev der aldrig penge til, så det bar vi på ryggen hjem fra Freerslev Hegn. Hun kunne godt lide en snaps, så når vi havde været efter brænde, tog hun sig en lille en, og somme tider fik jeg en med.

Det var skik dengang, at børn gik ud og bad om påskeæg. Jeg havde en kammerat, som hed Karl. Han var både større end jeg og mere trænet. Han rystede altid æggene, når vi fik dem, for der var nogen, der var så tarvelige, at de gav os rådne æg. Når han så opdagede, de var rådne, smed han dem ned i trappestenen, og vi så ud af gården i en fart.

Ni år gammel kom jeg ud og tjene på Skjoldegård i Gl. Harløse og vogte svin på stubmarken, og ti år gammel på Vejlegård som hyrdedreng for en sommerløn af 25 kr. og et par træsko. I skole kom jeg sjældent, for skolemulkten var 6 øre om dagen, så det betalte sig nok for bonden at beholde mig hjemme. Skolemulkt var en bøde, som kunne pålægges arbejdsgiver eller forældre for at holde børn hjemme fra skole.

Men så tog jeg revanche om vinteren. Jeg nåede at blive nr. 2 i yngste klasse og nr.1 i ældste klasse. Loven bestemte dengang, at børnene i skolerne skulle sidde i nummerorden efter flid og dygtighed.

Jeg havde en oplevelse der, som jeg aldrig glemmer. Vi var fire drenge, som havde fundet på at spille kort i frikvarteret. Jeg stod op uden for bordet med ryggen mod døren, og lige som jeg stod, fik jeg en på kassen. "Av for Satan", sagde jeg. "Ja, jeg skal give dig av for Satan og en på den anden side". Så var det læreren, der havde opdaget os. Han tog så kortene, og vi måtte sidde en time efter.

Min første Plads

Jeg tjente på Vejlegård fra 10. til 16. år, 4 somre som "lille dreng" og to år som "stor dreng". Manden var ungkarl, og hans mor holdt hus for ham. Folkeholdet bestod af en husmand og hans søn som karl, de to havde aldrig været andre steder end der på gården, og så to piger og to drenge.

Vi havde vores faste plads ved bordet. Manden ved bordenden, så husmanden og så karlen, så "stordrengen" og nederst "lilledrengen". Pigerne stod op ud for bordet. Vi havde hver sin spiseske, en stor hornske, som aldrig blev vasket. Vi tørrede den med blusesvansen, og så satte vi den i vindueskrogen til næste gang.

Af oplevelser der har jeg et par stykker, som jeg ikke glemmer. Vi fik bart brød og spegesild til davre (morgenmad) og så bart brød og futmælk (skummetmælk) til at skylle det ned med, men sådan var kosten jo dengang.

Jeg fik 25 øre af den gamle, hver gang jeg fandt en hønserede, men så blev jeg så durkdreven, at jeg nuppede et par æg i hønsehuset en gang imellem til jeg havde en rede fuld. "Nu lod du vel redeægget ligge", sagde han. "Jo, det gjorde jeg", sagde jeg.

Der var 60 tønder land til gården, og al sæden blev mejet med le, og det var hårdt nok somme tider, for der måtte "stordrengen" også meje med le, men det kom mig til gode, da jeg fik min næste plads.

Jeg blev konfirmeret i Alsønderup Kirke 7. oktober 1900. Men nu kommer det værste. Da jeg havde været til alters efter konfirmationen, skulle jeg komme tilbage og vogte køer om eftermiddagen, men jeg blev hjemme hos mine forældre. Men så vankede der vel nok mandag morgen, et blåt øje og nogle store øretæver. Husmanden og karlen stod og grinede, men så kom den ældste af pigerne, hun hørte spektaklet, med mælkeskamlen hævet. "Kan du lade drengen være, din flab!". Bonden blev så paf, at han glemte helt mig.

Men så blev jeg "stordreng", og så gik det helt godt, til jeg rejste 1. maj 1902.

Min anden Plads

Det var hos Andreas Jørgensen i Ullerød, en ejendom på 22 tønder land. Det var gamle folk og en "ældrepige", som hed Sidse. Af oplevelser var der ingen særlige udover at jeg fik min første cykel, så jeg var vel nok stolt, da jeg kom kørende hjem til Harløse.

Det kom mig til gode, at jeg havde lært at bruge en le, for jeg måtte alene meje al sæden, mens manden og Sidse nejede op og bandt neg. Her skar vi hakkelse til køerne. Det havde jeg ikke været ude for før og heller ikke siden. Jeg rejste 1. maj 1903.

Min tredje Plads

Det var hos Jens Jensen, Annisse Overdrev, hvor jeg var i to år. Det var også en ejendom på 22 tønder land. Manden var ungkarl. Der var en

husholderske, som hed Stine og hendes søster, som var skør i ballonen. Hun lavede ikke andet end at passe svin og malke. Stine lavede tit mad til fire dage ad gangen, så som risengrød til tre dage og klattekager af resten den fjerde.

Det var et særegent landbrug. Køerne kom aldrig til tyr. Når de var udmalkede, var de fede og blev skiftet ud med indkøbte kælvkøer. De kom ikke på græs. Der var vedvarende græsmark, som fik al ajlen og blev slået af og fodret op inde. Der blev ikke udlagt nyt græs.

Fra Sophienborg Teglværk i Ullerød, hvor Niels Peter Jensen kom til at arbejde i 35 år. Her sidder han i hvid skjorte og vest på trillebøren forrest. Manden ved siden af i hvid skjorte er hans far, som også i mange år var brænder på teglværket. Ca. 1910-1920.

Fra pladsen i Annisse havde jeg et par oplevelser, som jeg ikke glemmer. Jeg var engang kørende til Kolsbæk til husholderskens mor med et læs brænde fra Højbjerg Hegn. Da jeg kørte hjem ned ad bakken fra Valby mod Helsingør, sprang den ene svingel af krogen og slog hestene over haserne, så de satte i galop ned ad bakken. Til al uheld var vognstangen løs, så midt på bakken tabte jeg den. Så blev der vel nok karruseltur. Jeg raslede ned på vognbunden med fjællene over mig, men jeg fik da fodfæste mod forkæppen, så jeg kunne holde noget igen, men så sprang den ene line. Jeg tænkte, nu har dit gode liv ende. Men jeg blev ved at trække i den line, der holdt. Til alt held var der en høj skrænt ved vejsiden. Den fik jeg drejet hestene ind imod, så de standsede, så jeg slap med skrækken denne gang.

Den næste er en luset oplevelse. En vintermorgen, det var glat i gården, var jeg ved at bære mælkejunger ud og faldt og slog den venstre skulder af led.

Jeg måtte til læge i Helsingør og få sat den i led igen. Nu kunne jeg ikke bestille noget en uges tid, så jeg tog hjem til mine forældre nogle dage. Der var en løsgænger, som holdt til på ejendommen i Annisse og ellers sov i stalden. Ham gav de lov til at sove i min seng så længe. Da jeg kom tilbage, havde han fyldt den med lus, så jeg måtte to gange hjem og renses. Jeg måtte så nægte at ligge der, før sengeklæderne var blevet rensset, men så hjalp det. Jeg rejste den 1. maj 1905.

Min fjerde og sidste plads

Det var på gården Tidselholm her i Bendstrup. Her traf jeg mit livs eventyr i form af en sød og rask pige, Anna. Det blev til kærlighed ved første øjekast, som man siger. Vi havde det hyggeligt sammen, det år vi var der. Vi blev ringforlovet Lillejuleaften, men så skulle jeg ind 10. marts som soldat i 10 måneder. Det var vi ikke så glade for. Men så kom der imidlertid meddelelse om, at mit nummer var et frinummer, og at jeg ikke ville blive indkaldt. Det blev vi så glade for, så vi gik hen og lavede en dreng. Vi holdt ud til 1. maj. Så skiltes vi. Jeg fik arbejde på Gadevang Teglværk, og hun rejste til Hillerød. Da vi så opdagede, at den var gal, måtte vi jo begynde og spekulere på at få os et hjem.

Ægteskab og børn

Vi lejede så en lille kvistlejlighed på Harløsevej. Penge til møbler havde vi ikke. Jeg købte på auktion et bord, et par stole, en seng og lidt køkkengrej. Så startede vi med det. Den 13. oktober kom den førstefødte, og den 3. november havde vi bryllup og barnedåb på en gang i vores lejlighed. Der var ingen, der lavede noget gilde for os.

Ullerødgård, hvor Niels Peter Jensen arbejdede vinteren 1907-08. Gården blev nedrevet, da landbrugsskolen, senere børnehaveseminariet, blev bygget. Vejen med træerne er Møllevej. På den anden side af vejen ligger i dag villakvarteret med fuglenavnene, og bagved dette industrikvarteret Falkevej og Høgevej.

Jeg arbejdede på Ullerødgård den vinter til ni kroner om ugen, så der var noget at slå fra sig med. Da så foråret 1908 kom, fik jeg arbejde på Sofienborg Teglværk i Ullerød, hvor jeg holdt ud til 1943 – i 35 år. Vi var begge to på teglværket et par år, men så kom der en dreng til, og mor måtte blive hjemme.

Sofienborg Teglværk i Ullerød. Bygget i 1890, en stor virksomhed med arbejde til mange om sommeren.. Bagerst Frederiksværksvej. T.h. Frederiksborg Højskole. Teglværksvej er endnu ikke anlagt. Ålholmskolen blev bygget, hvor teglværket havde ligget. Mangel på kul til at brænde mursten under besættelsen medførte, at teglværket måtte ligge stille, men forsyningssituationen forøgede behovet for træ som brændsel til boligopvarmning.. Derfor kunne Niels Peter Jensen flytte fra teglværksarbejde til skovarbejde i 1943. Efter en brand på teglværket 10.-11. maj 1945 kom ringoenen aldrig i gang igen. De rå, tørrede lersten fra Ullerød blev fremover kørt til brænding på Hillerød Teglværk.

Vi boede i lejligheden i seks år til 1913. Så havde vi fået samlet tre drenge sammen, og forholdene blev for snævre for os. Vi købte så en lille ejendom på fire tønder land i Tulstrup. Der boede vi i to år uden større begivenheder, dog fik vi en datter. Vi følte os aldrig rigtig hjemme og solgte så i 1915 og købte et lille sted på tre tønder land i Bendstrup lige ved siden af Peter Olsens og min svigermors ejendom, som var deres fødehjem. Hun holdt hus for ham i mange år. Men så blev de uvenner, han fik en ny husbestyrerinde, og svigermor fik ophold hos os, hvor hun var til sin død i 1956.

Jeg var altid ilde lidt af Peter Olsen, men jeg tror han lærte at respektere mig, og i 1921 var vi nået så vidt, at vi kunne købe ham ud. Vi lejede så det hidtidige hus til kreaturhandler Chr. Jensen, hvor han boede i 20 år, og vi flyttede hen på min kones og min svigermoders fødehjem, så der blev vel nok glæde. Vi fik indlagt lys og gjort det i stand og dannede os et hyggeligt hjem,

hvor vi håber at tilbringe vores livsaften. Børneflokken var i tiden vokset til 10, som vi kun har haft glæde af. De er nu alle voksne.

De to små ejendomme på 3 og 4 tdr. land i Bendstrup, nu Damvej 15 og 17, som Niels Peter og Anna Jensen købte i 1915 og 1921, og hvor deres børn voksede op.

Niels Peter og Annas ejendom, Damvej 17. Forældre, seks første børn og bedstemoderen

I 1943 begyndte jeg at arbejde i skoven, og der har jeg mit virke endnu her i 1958."

Hermed i 1958 afsluttede Niels Peter Jensens sine nedskrevne erindringer, men han opregner så de tillidshverv, han har haft.

Tillidshverv

Niels Peter Jensen var 6 år i bestyrelsen for den radikale forening i Alsønderup og 6 år i Alsønderup Husmandsforening. Dette førte til, at han i 6 år var indvalgt i Alsønderup Sogneråd og udpeget til kommunens skolekommission.

Fortælleren Niels Peter Jensen, Bendstrup, bagerst t.v., indvalgt i Alsønderup Sogneråd – sammen med malermester Jens Peter Jensen, Alsønderup, gdr. Hans Peter Jørgensen, Bendstrup, sognerådsformand, gdr. Jørgen Mathiesen, Nejede, og parcellist Chr. Jørgensen, V.Strødam.

Han var i bestyrelsen for Alsønderup Brugsforening i 20 år, men blev i åremål her overgået af sin kone, som var i Alsønderup Menighedsråd i 23 år.

Niels Peter Jensen var også i bestyrelserne for Biblioteksforeningen, Sygekassen, Sygeplejeforeningen, Grundejerforeningen, Transformatorforeningen under Elforsyningen, og spareforeningen Julens Glæde. Alle nu forsvundne lokale hverv.

Når man læser Niels Peter Jensens lille røde hæfte med hans levnedsbeskrivelse, forstår man, at han blev nr. 1 i ældste klasse i sin hver-anden-dags-skole. Han mestrer nemlig den tids mere komplicerede retskrivning, hvor alle navneord skulle staves med stort begyndelsesbogstav, og han kan sonde mellem, at man skulle skrive "skulle" og "ville" i navneform, men "skulde" og "vilde" med "d" i datid. De fleste mennesker dengang fik aldrig lært den

sondring. Vi har i det foregående dog tilladt os at tilrette hans erindringer til nutidens lidt forenklede retskrivning.

Niels Peter Jensens kone, Anna, har i en lommekalender for 1962 optegnet, hvordan børn og svigerbørn skiftedes til konstant at komme og oftest overnatte under hendes mands lange sygdomsperiode gennem hele 1962.

Niels Peter Jensen døde hjemme i Bendstrup den 11. februar 1963, 76 år gammel.

Svend Aage Jensens forældre Anna og Niels Peter Jensen, Damvejen, Bendstrup, som ældre.

Vi går nu over til sønnen Svend Aage Jensens nedskrevne erindringer.

Svend Aage Jensen skriver om sin egen fødsel

"Lille Tidselsholm" var navnet på den ejendom i Bendstrup, hvor jeg blev født. Vi havde en hest og tre malkekøer. Klokken syv om morgenen fik min mor veer, da hun sad og malkede i kostalden. Hun måtte gå ind og fortælle far det. Heldigvis var en af mine store brødre hjemme. Det var Poul. Han havde fridag. Han tjente på gården Marielyst i Bendstrup. Vores hest blev så spændt for fjedervognen. Så skulle Poul køre hen på Sofienborg Teglværk i Ullerød og fortælle, at far ikke kom på arbejde, fordi mor havde veer. "Nu igen", sagde forvalteren. Så kørte Poul videre efter jordemoderen. Og jeg blev så født den 21. juli 1928. Jeg havde da 8 søskende. Min ældste bror var da 20 år.

Min historie

Min far begyndte hvert forår med at så de 7 tønder land på vores ejendom i Bendstrup. Det var med håndkraft. En sæk med nogle knuder og bånd på blev lagt op om nakken. Den var så fyldt med såsæd. Der var åbnet ned til sæden, som han spredte med hånden. Han gik et skridt fremad ad gangen, lige så nøjagtigt, som hvis det var med en maskine, der havde sået det.

Derefter skulle jeg så harve med Prins. Det var navnet på vores hest. Den havde far købt af vores nabo. Han hed Kristian Jensen, og hans kone hed Gerda. Hun kom med æbleskiver til mig, da jeg havde lungebetændelse. Jeg var kun fem år dengang, men jeg kunne ikke lide æbleskiverne.

Svend Aage Jensen og Elly på deres guldbryllupsdag den 30. juni 2001.

Min bedstemors bror hed Niels, også kaldet Onkel Niels. Han boede i København og kom tit på besøg og tog mig med i skoven ud over Pølåen og ind på Spidsengen og videre ind i skoven, hvor der var nøddetræer. Han havde en datter, der var skuespiller, og som hed Ingeborg Spangsfeldt, gift med overlæge Tage Iversen. De var meget glade for mig og min lillesøster Ella. Vi skulle gerne danse og synge for dem, når de var på besøg.

Far arbejdede på et teglværk, som hed Sofienborg Teglværk. Der arbejdede han i 35 år. Når han kom hjem fra arbejde ved fire-fem tiden, løb søster og jeg ham i møde. Mor og bedstemor havde lavet varm mad til alle os børn og voksne. Vi var Ella, mig, mine brødre Evald, Otto og Viggo, mor, bedstemor og far – det blev et stort måltid.

Min skolegang begyndte i marts 1934 i Bendstrup Skole hos lærer Anders Jensen. Han stammede fra Nr. Herlev. Hans kone hed Karen. Hun var datter af Peter Petersen på Bauneholm, nabogården i Bendstrup til skolen. Jeg var dengang kun seks år, men min storesøster Anna havde lært mig så meget at læse, at jeg kunne næsten hele ABC-bogen udenad, så en tre-fire måneder læste jeg ikke på mine lektier, men det måtte jeg jo gøre senere for at kunne

følge med de andre. Jeg var altid foran med mine lektier, så jeg fik lov til at køre i Alsønderup Brugs for lærer Jensens kone. Så tjente jeg femogtyve øre.

Anders Jensen, lærer i Bendstrup 1932-1949 Bryllupsfoto. Gift med Karen Petersen, Bauneholm.

Nu var jeg stor nok til at tage med mor op på Marielyst, den store gård oppe i Bendstrup, for at pille kartofler op. Vi slog en streg med kridt på vognfjællen. Når der var fire streger, så skulle man slå en streg på tværs nedad, og det betød, at vi nu havde pillet fem kurvefulde kartofler op. Når hele marken var færdig, skulle der harves. De kartofler, der så kom frem, måtte vi få gratis. Det var vel nok en stolthed.

Tilbage til skolen: Første, anden, tredje og fjerde klasse gik sammen mandag, onsdag og fredag. Og store klasse som var femte, sjette og syvende gik tirsdag, torsdag og lørdag. Når vi havde eksamensdag, kom skolekommissionen. Der var far også med, og det var præsten også. Så hele klassen var jo noget spændt.

I besættelsestiden

I 1940, den niende april, blev landet besat af tyskerne. Jeg var knap 12 år. Det var lidt uhyggeligt, at alting blev rationeret. Så skulle der afleveres rationeringsmærker til næsten alt.

Man kunne ikke købe kul og koks, og i hele landet begyndte man at skære tørv fra tørvemoser. Det var tørvejord, der blev gravet op og fyldt i en maskine, som æltede det, så det blev som havregrød. Det kom så ud i den anden ende på brædder, formet som firkantede mursten. Derefter blev de sat over på nogle vogne og kørt ud og lagt på jorden. Når tørvene så var blevet tørre nok, skulle de sættes op i noget, man kaldte for skruer. De blev så lagt i bunden i en rundkreds, og så stabledes der videre oven på i en syv-ni tørvs højde i en spids, hvor tørvene så skulle stå og tørre videre. Sådan en skrue fik man femten øre for at stable. Sådan begyndte jeg at tjene penge. Fra nu af kunne bønderne også begynde at bruge mig til at harve, pløje eller strø møg. Der kunne jeg jo så tjene lidt mere, nu det var på timeløn.

Det var i 1942, vi havde den strenge vinter. Den 31. dec. 1941 frøs det 31 grader. Føj, hvor var det koldt. Da far kom hjem fra arbejde, havde det halve af hans øre ikke været dækket af huen, og det var hvidt som sne. For han ville ikke have tørklæde om ansigtet.

Det var det år, jeg skulle konfirmeres. Efter den strenge frost, blev det islag overalt. Telefontråde og elektriske ledninger knækkede af tykke islag og lå nede på vejen. Man turde næsten ikke gå i skole. Jeg måtte have strømper uden på gummistøvlerne for at kunne stå fast, for der var jo is overalt. Men jeg ville ikke svigte skolen, for de sidste tre år, jeg gik der, fik jeg flidspræmie. Jeg havde ikke forsømt en eneste skoledag.

Vi nåede først at få strøm igen otte dage før min konfirmationsdag. Ved min konfirmation fik jeg sammen med andre gaver samlet 85 kr., hvoraf jeg dog selv havde samlet 15 kr. i sparemærker i skolen.

Så gik jeg ud af skolen. Nu begyndte jeg at køre hest på en gård, der hedder Nørrevang ude ved Alsønderup hos vognmand Peter Larsen. Hesten ejedes af en mand i Tulstrup ved navn Wagner Olsen. En dag, da det regnede lidt, faldt hesten. Den kunne ikke selv rejse sig, og de måtte sende bud efter Wagner Olsen. Han skældte mig ud. Så kørte jeg hjem og kom ikke mere på den arbejdsplads.

Så fik jeg samme type tørvearbejde hos firmaet Rudolf Hansen & Køster. Nu tjente jeg godt. Ikke dårligt. Der var bare det ved det, at jeg så flere folk tage hjem fra arbejde kl. 4, og jeg skulle arbejde til kl. 5.

Jeg kom så til Sophienborg Teglværk i sommeren 1946-47. Der havde min bedstefar arbejdet som brænder i 1933. Ugelønnen for dette natarbejde var 50 kr. og 16 øre. Min far havde også arbejdet der, men om dagen og tjente 22 kr. 50 øre. Han blev senere brænder og var der til 1943. Så kunne de på grund af den tyske besættelse ikke mere få kul til brænding. Forvalteren hed Sigfred Jensen, og ham arbejdede jeg også under fra 1946 til 1952.

Der var senere også kun sommerarbejde for mig på teglværket, for de rå sten, som var lavet af rå ler og tørret i tørreladerne, kunne ikke tåle frost. De blev kørt til brænding på Hillerød Teglværk, fordi branden på Sophienborg Teglværk i 1945 havde medført, at man ikke mere kunne brænde mursten i ringovnen der. Uden for teglværkssæsonen arbejdede jeg så som banearbejder på Frederiksværksbanen. Jeg måtte køre helt fra Bendstrup til Hanehoved på den anden side af Frederiksværk. En lang vej på cykel.

I maj måned 1949 skulle jeg møde som soldat på Roskilde Kaserne. Det var som et helvede for mig, som kom fra et stille og roligt hjem. Nu hørte man rå-

ben og skrigen i alle verdenshjørner. Det skulle jeg så vænne mig til. Det klarede jeg så i 10 måneder og fik meget fine karakterer til god gavn for mig senere i livet.

Nu var vi kommet ind i 1950. Jeg fik arbejde hos Sigfred, forvalteren på Sofienborg Teglværk, i en periode, og om vinteren som skovarbejder på Strøgårdsvang Skovdistrikt under skovfoged Johs. Petersen. Jeg arbejdede sammen med min storebror Harald. Han kunne lære mig meget.

Den 30. juni 1951 blev jeg gift med min kone, Elly. Det var på Hillerød daværende rådhus og under ledelse af borgmester Richard Børgesen. Vi var seks personer til vores bryllup. Vi boede så hos mine svigerforældre på et værelse på 6 kvadratmeter. Vores første barn, Kate, en datter på 6 pund blev født den 25. juli. Så blev pladsen alt for lille. Kate måtte sove i en tøjkurv.

Nu måtte der ske noget. Vi cyklede så ud til Ullerød Mark, hvor Nordhøjvej nu begynder. Der lå et lille stråækt hus til salg. Det faldt vi for. Det kostede 11.000 kr. med 4.000 i udbetaling. Vi havde kun 3.000, så 1.000 måtte vi låne af min bror Evald. Det var en god hjælp. Jeg lånte så en cykelanhænger af min arbejdskammerat, lille Henry fra Gadevang. Vi havde tre køkkenstole og en brændekasse, så vi kunne sidde ned, når min far og mor kom på besøg. Der var ikke indlagt elektricitet i huset, så vi måtte klare os med petroleumslamper. Petroleum var endnu rationeret, for selvom vi nu var flyttet til Harløse Kommune, skulle vi hente petroleumsmærker i den kommune, vi kom fra. Vi boede i huset fra 1951 til 1956.

Jord- og betonarbejdere i 1954 ved opførelsen af ny skole i Skævinge, fra vestre brødrene Otto, Poul og Svend Aage Jensen. Sidste mand ukendt.

Jeg var blevet jord- og betonarbejder hos Hansen & Graversen under opførelsen af en ny skole i Skævinge. Her var jeg så uheldig i 1954 at brække håndleddet. En motors håndstarter slog tilbage. Jeg havde gips på i 14 uger, hvor jeg kun fik 105 kr. om ugen. Først sidst i april fik jeg gipsen af, og nu var der ikke arbejde hos Hansen & Graversen. Men først i maj spurgte postbud Welton Hansen mig, om det var noget for mig at blive postbud. Det kunne jeg godt tænke mig. Så kunne en fremtid begynde, som kunne blive som tjenestemand med pension.

I maj 1954 begyndte jeg som reservepost, både i byen og på landet. Som postbudaspirant fik jeg derefter Bendstrupruten. Det var en stor udfordring. Man skulle udbetale folkepension i kontanter og modtage penge, når folk skulle betale med girokort. Postruten udgik fra brevsamlingsstedet i Alsønderup – når jeg altså først havde været på Hillerød Postkontor om morgenen.

Alsønderup brevsamlingssted og postekspedition hos malermester J. P. Jensen og hustru Anna over for Alsønderup Brugs. Svend Aages dag startede med at cykle til Hillerød Postkontor efter post, og så til brevsamlingsstedet i Alsønderup, hvor hans rute udgik fra. Når han havde været ruten rundt, hentede han, hvad der var indleveret på brevsamlingsstedet i Alsønderup og cyklede tilbage til Hillerød Postkontor. Herfra havde han så fyraften.

På Bendstrupruten hed det Alsønderup til Harry Andersen, Baunevej 18. Her begyndte så Bendstrup indtil Strøgårdsvang, det var skovfogedstedet. Så tilbage og ad Damvejen til Vester Strødam og tilbage til Bendstrup. Så gik det nordpå gennem Bendstrup Orne til Tipperuphus skovløbersted. Nu hedder den vej Kagerupvej. Så skulle jeg ind over et markskel for ikke at komme ind i en anden kommune. Nu hed det så Alsønderup Orne. Efter omdeling her kom man ud til landevejen fra Alsønderup til Pibe Mølle. På den anden side af den vej gik turen så gennem Alsønderup Indelukke. Sådan var min rute, og der var dengang hverken vejnavne eller husnumre. Selv om der kun boede få mennesker, var der dog ikke mange, der som jeg kom ind i så mange huse. Jeg har endnu fortegnelsen over alle rutens beboere fra dengang.

Jeg havde ruten i Bendstrup i to år. En rute i Gadevang blev så ledig, og den fik jeg. Det var svært at afløse en person, der var så afholdt, at man holdt afskedsfest for ham i forsamlingshuset. På den rute var der heller ingen vejnavne eller husnumre, kun navnet Gadevang. Og der var 28 familier ved navn Petersen. Ruten begyndte med Fredensborgvejen, derefter Frydenborgvej, Gadeledsvej og Kildevænget, og så hele Gadevang. Herefter Ottevejshuset og Odderdam og Birkehavehuset. En cykelrute på i alt ca. 32 km daglig.

Vi flytter til Gadevang

Mens vi boede i det gamle hus på Ullerød Mark blev vores barn nr. 2 født hjemme i huset. Vi havde svigermor til hjælp. I 1956 købte vi det lille røde hus, nu Gadevangsvej 113, i Gadevang for 22.000 kr. Her var både elektrisk lys og indlagt vand, så det var jo alle tiders.

Men i 1960 fik vi chancen for et at købe et helt nyt hus, Stenvænget 18 i Gadevang. Det gjorde vi for en sum af 45.000 kr. med 200 i afdrag om måneden, mange penge af en månedsløn på 600 kr. I 1961 blev jeg bypostbud i Hillerød med rød uniform. Det var først ruten Jespervej-Møllebakken-Skovvej. Senere blev det ruten med Slotsgades venstre side indtil Møllestræde. Titlen som overpostbud fik jeg i 1969 med mere i løn.

Gadevangs bedste købmandsbutik

Købmandsbutikken, nu Gadeledsvej 18, før Elly og Svend Age Jensen købte den i 1965.

I 1965 sprang vi til og købte købmand Petersens købmandsbutik i Gadevang for 120.000 kr. En stor udfordring. Det var jo en bungalow, der var alt for lille til os. Vi måtte bygge 1. sal på, så nu var jeg både postbud, købmand, murer og tømrer. Og den 13. august fik vi så en søn til. Man sagde, at købmandens kone havde haft besøg af postbudet, og det var jo mig. Da vi købte, var der tre købmandsforretninger i Gadevang, en slagterforretning, en trikotageforretning og en auto- og cykelmekaniker med benzintank.

Svend Aages og Ellys købmandsbutik, da de havde bygget om og opad. De bor stadig i huset, men butikslokalet er senere ombygget til stue.

I 1970 måtte jeg holde op ved postvæsenet. Købmandsforretningen tog al min tid. Forretningen havde vi i 12 ½ år. Fra en omsætning på 300.000 om året fik vi den op mod en million. Men så blev det efterhånden 1977, hvor kæmpestore supermarkeder dukkede op med priser, som svarede til vores indkøbspriser. Og hvor handlede folk så?

Vi lukkede forretningen i 1977. Jeg begyndte at arbejde på Everlite i Ølsted en kort tid, men havde samtidig søgt arbejde på Melskens Tæppelager i Hillerød. Her begyndte jeg så og var glad for det. Men så kom der en mand og spurgte, om det ikke var noget for mig at komme på Foss Electric som lagerarbejder. De tilbød 10 kr. mere i timen, og det var ikke til at stå for.

Samtidig havde jeg søgt ind som depotarbejder ved Livgarden i Sandholmløjren. Der gik kun 10 dage, så kom der brev om, at jeg var ansat som depotarbejder. Det blev så min nye arbejdsplads, og Jens Slavensky var der min forvalter. Jeg var der fra 1977 til 1985. Så blev jeg kasernearbejder i Høvelte, hvor min stilling samme år, 1985, ændredes til kontorbetjent, og det var jeg, indtil jeg i 1988 gik på efterløn, og mit pensionistliv begyndte. ”

Her slutter Svend Aage Jensens beretning, men som sin far opregner han også hvilke hverv, han har haft ud over sit arbejde.

Da han boede i Harløse Kommune blev han bestyrelsesmedlem og også formand for den socialdemokratiske forening i Harløse Kommune, hvor også hans bror, Poul Jensen, var aktiv og blev sognerådsmedlem. Da han flyttede til Gadevang, valgtes han også ind i den socialdemokratiske forenings bestyrelse der og var sekretær.

Allerede før han blev soldat, havde han i 1948 indmeldt sig i Hjemmeværnet, hvor han forblev lige til 1988 og opnåede uddannelse der som korporal, sergent og våbenmester. Men da han kom ind som soldat i 1949, fortav han dog alt om hjemmeværnet for at undgå risikoen for at blive taget til værnepligtig befalingsmand.

I Gadevang blev han også formand for grundejerforeningen Stenvænget. Han kom i bestyrelsen for Gadevang Idrætsforening og for Gadevang Beboerforening og derigennem også i bestyrelsen for Gadevang Forsamlingshus i en del år. En periode var han også formand for Gadevang Ældreklub. Han har også haft interesser i Hillerød Radioklub og i Tværfaglig Klub i Hillerød, og han har også været kasserer i en klub ved navn "Optimisterne", men som forud hed "De uge på Fyrre".

Svend Aage t.h. med sine søskende Evald, Poul og Ella. Fra guldbrillupsdagen 30. juni 2001.

Svend Aage Jensen har udover disse interesser også taget livligt del i familielivet, ikke kun i sine børns, børnebørns og oldebørns, men i hele den Jensenske familie, de øvrige efterkommere efter hans mor og far.

I anledning af, at Svend Aage Jensens mor, Anna Jensen, fyldte 95, sluttede de mange efterkommere efter hende og hendes mand, Niels Peter Jensen, sig sammen i en familieforening, mere med tryk på familie end på forening,

men så alle efterkommerne registreredes og nyt kunne kommunikeres ud om familien og dens vækst, og så man kunne indkalde til sammenkomster - slægtsfester. Der er altid nedsat udvalg til at tage sig af kommunikation, organisering og arrangementer. Vi håber de kan bidrage til, at dette magasin kommer ud til mange i denne store familie.

Vi siger tak til Svend Aage Jensen, fordi han har stillet teksterne til rådighed.

Hillerød Byråds Fritids- og Kulturudvalg ved formand Ingo Hvid har imødekommet vores ansøgning om et tilskud i 2008 på 15.000 kr. til arkivets drift. Arkivets bestyrelse og medarbejdere takker for beløbet og for den anerkendelse, som vi føler ligger heri, af den måde vi driver lokalarkiv på.

Arkivet har brug for fortsat medlemstilgang

Vore udgifter i 2008 ventes at blive 60.000 til 65.000 kr., så vi skal selv samle mindst 45.000 kr. Den største del kommer fra de mange trofaste personlige medlemmers kontingenter. Næststørste del kommer fra de mange offervillige sponsorvirksomheder, som glæder os med bidrag. Vi har så også nogle indtægter ved arrangementer, dels for "optræden" og forevisninger, dels fra frivillige bidrag ved den slags lejligheder. Alligevel har vi brug for flere medlemmer, så vi beder medlemmerne hjælpe os og tegne nye medlemmer. Man kan få medlemsmagasiner hos os til uddeling til medlemsemner.

Familedag i Alsønderup afholdes lørdag den 13. september. Lokalarkivet er derfor åbent. Man går den dag lettest fra sportspladsen gennem Alsønderup Skole til arkivet i skolens kælder.

LOKALARKIVET & ARKIVFORENINGEN FOR ALSØNDERUP-TJÆREBY SOGNE

oprettet i 1988 - 20 års jubilæum i 2008 - ikke kun for medlemmer - alle er velkomne
Arkivet er åbent alle mandage 18,30-22.00. En anden dag og et andet tidspunkt kan altid aftales med arkivleder & kasserer Lissi Carlsen, tlf. 48 28 64 49..

Arkivets beliggenhed: Kør til Alsønderup og ad Baunevej (vejen til Bendstrup). Drej lige efter Alsønderup Skole ind ved skiltningen til "Rønnehuset" og til Baunevej 12. Gå til skolebygningen til højre og ned ad kældertrappen og frem til lokale 014.

Arkivets post-, telefon- og e-mail-adresse: Arkivleder & kasserer Lissi Carlsen, Stutmesterparken 3, 2. sal, 3400 Hillerød. E-mail: lissi@carlsen.mail.dk, Tlf. 48 28 64 49
Hjemmeside: www.arkiv.alsoenderup.dk.

Kontingent i 2008 80 kr., par i alt 125 kr.: **Sponsorer** 500 kr. eller efter behag mere.
354 personlige medlemmer har indtil 30. juni betalt kontingent for 2008.

Økonomi 2007 Indtægt kr. 65.686, heraf kommunalt tilskud kr. 17.000 Udgift: kr. 66.706.

Bank. Danske Giro kt.109-7938. Nordea reg..2276 kt..8968504194. **CVR-nr.** 30320573

Dette magasin Oplag 500 stk. 4 gange årligt. **Redaktør:** Ole Blåkilde. **ISSNnr:**1603-7561.

Tryk: Hillerød Grafisk, Huginsvej 6 E, 3400 Hillerød. **Modtagere:** Medlemmer, sponsorer, presse, Hillerød Byråds medlemmer, andre arkiver m. fl. **Eftertryk** af tekst tilladt med kildeangivelsen: "Alsønderup-Tjæreby Lokalarkivs magasin nr. 3., aug. 2008", af illustrationer dog kun efter arkivets acceptforud og evt. mod en mindre betaling.

Arkivet og foreningen drives af frivillige. Ingen modtager løn eller andre ydelser herfor.

Hvad et lokalarkiv kan bruges til

Ti af fotografierne i dette magasin lå allerede som scannede data i arkivet, længe før vi havde tænkt på og vidste, at Svend Aage Jensen lå inde med tekster, som kunne indgå i dette magasin.

Nu var det så blot at gå ind i computeren og hente billederne frem – altså forudsat de er registrerede, så man ved søgning hurtigt kan finde dem – og så lægge dem ind i den skrevne tekst.

Disse fotos har forskellige andre mennesker altså tidligere lånt eller givet til arkivet. De kunne ikke vide, at deres fotos kunne blive brugt i dette magasin. Det vidste vi heller ikke selv, før det blev bestemt, at et magasin med netop det her indhold skulle laves. Svend Aage Jensen anede heller ikke, at vi havde de fotos om hans slægt og hurtigt kunne finde dem frem og indsætte dem i bladets tekst.

Dette viser, at det er vigtigt at lokale fotos bevares i arkivet, og at mange mennesker derfor låner os deres albums og løse fotos, så de kan affotograferes, registreres, scannes og bevares. En dag bliver der brug for dem, eller de forestiller nogen eller noget, som eftersøges af slægtninge eller andre. Husk, din slægt er mere forgrenet, end du tænker dig. Du har haft 32 tip-tip oldeforældre, og der er og har været mange hundrede andre efterkommere efter dem end dig. Vi har fotos af nogle af dem, men vi skal have lånt mange flere fotos.

Støt arkivet ved at blive medlem – eller tegn et
Det koster penge at bevare den nære fortid i et arkiv.

Personligt medlemskab koster i 2008 80 kr., par 125 kr. – og så modtager medlemmer fire medlemsmagasiner årligt om lokalhistorie – som det her - hver på 20 sider.

Se arkivleder og kasserer Lissi Carlsens adresse m.v. på foregående side og arkivets bankkontinuumre, som man kan indbetale kontingent til. Husk at angive dit navn og din afsenderadresse, så vi ved, hvem pengene kommer fra.